
Zarządzanie ryzykiem instytucji finansowych [od redaktora naukowego]

Problemy Zarządzania 15/1 (2), 5-10

2017

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Od redaktorów naukowych

Zapraszamy Państwa do lektury kolejnego tomu „Problemów Zarządzania”, który został poświęcony zagadnieniom zarządzania ryzykiem instytucji finansowych. Numer otwiera artykuł trzech autorek – Małgorzaty Olszak, Sylwii Roszkowskiej i Iwony Kowalskiej – które próbują odpowiedzieć na pytanie: czy przepisy i nadzór wpływają na skutki kryzysu finansowego dużych banków w Unii Europejskiej? Autorki zbadały rolę polityki publicznej w odniesieniu do pożyczek i kapitału na próbie dużych banków działających w UE podczas kryzysu gospodarczego. Wykorzystały dwa stopnie zaawansowanych wskaźników GMM firmy Blundell i Bond oraz pokazały, że ograniczenia działalności bankowej i rygorystyczne normy kapitałowe osłabiają efekt zwielokrotnienia kapitału. Przedstawionymi analizami autorki udowodniły, że ani uregulowania, ani nadzór ostrożnościowy nie są neutralne z perspektywy stabilności finansowej.

Katarzyna Kochaniak poświęciła artykuł regulacyjnym granicom stabilności depozytów gospodarstw domowych w realiach krajów strefy euro. Celem artykułu jest konfrontacja przyjętych rozwiązań z propozycjami Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego (EUNB) oraz wskazanie obszarów wymagających modyfikacji regulacji. Autorka zwróciła uwagę na depozyty określone przez EUNB jako „depozyty o wysokiej wartości” i „depozyty o bardzo wysokiej wartości”, dowodząc częstszego występowania tych pierwszych, których nie ujęto w pokryzysowych regulacjach. Ponadto wskazała na istotną skalę finansowania instytucji kredytowych, której źródłem były owe depozyty.

Artykuł Agnieszki Wójcik-Mazur dotyczy wpływu płynności strukturalnej na rentowność polskich banków komercyjnych w latach 2009–2016. Autorka oszacowała czynniki determinujące polskie banki w kontekście polityki płynnościowej. Niezależną zmienną w modelu był zwrot z kapitału własnego (ROE), podczas gdy jako wskaźniki ryzyka płynności wykorzystano środki równowagi. Badanie przeprowadzone na danych z czterech największych banków komercyjnych wykazało różnice w relacjach między ryzykiem płynności a stopami zwrotu w bankach.

Patrycja Chodnicka-Jaworska poruszyła temat ratingu kredytowego emitenta i inwestora. Celem jej artykułu jest analiza determinant ratingu kredytowego banków krajów europejskich. Autorka weryfikuje, czy siła oddziaływania poszczególnych determinant na credit rating banku zależy od tego, czy został on nadany na żądanie emitenta czy inwestora. Do analizy autorka wykorzystwała dane z bazy Thomson Reuters, a badanie przeprowadziła przy użyciu metod regresji panelowej.

Kolejni autorzy – Ewa Miklaszewska i Krzysztof Kil – podjęli temat zarządzania ryzykiem reputacji banków. Celem ich artykułu jest prześledzenie źródeł i konsekwencji problemów związanych z ryzykiem reputacyjnym, szczególnie w kontekście drastycznego spadku zaufania do banków na rynku globalnym w okresie pokryzysowym. Artykuł koncentruje się na analizie różnic w definiowaniu tego pojęcia i problemów metodologicznych z jego pomiarem.

Artykuł Magdaleny Zioła dotyczy zarządzania ryzykiem środowiskowym. Autorka analizuje jego znaczenie dla sektora bankowego. Aspekt środowiskowy jest przez nią traktowany jako jeden z trzech elementów konstytuujących idee zrównoważonego rozwoju i element, który jest kluczowy dla każdego rodzaju działalności gospodarczej. Celem tego artykułu jest ukazanie istoty i znaczenia ryzyka środowiskowego dla stabilności sektora bankowego oraz wykazanie współzależności pomiędzy tymi kategoriami. Autorka zidentyfikowała i poddała ocenie instrumenty zarządzania ryzykiem środowiskowym oraz wskazała sposoby minimalizowania tego ryzyka w sektorze.

Bogdan Włodarczyk w swoim artykule analizuje zmienność cen na rynkach towarowych w odniesieniu do ryzyka banku. Autor wykorzystał przy tym różnorodne charakterystyki zmienności towarów i ich grup w celu skompletowania metodycznego zestawu narzędzi o większej precyzji prognostycznej. W wyniku przeprowadzonych badań stwierdził, że oddziaływanie zmienności cen surowców na ryzyko banku opiera się na mechanizmie bezpośrednim (poprzez ryzyko rynkowe) i pośrednim (poprzez ryzyko kredytowe). Zaprezentował oba ujęcia, wypuklając zjawisko ryzyka rynkowego.

Dominika Gadowska opisała sieć Bayesa jako narzędzie wspomagające zarządzanie ryzykiem operacyjnym w banku. Podjęła próbę wykazania, że w procesie zarządzania ryzykiem operacyjnym w banku szczególne istotne jest przeprowadzenie analizy źródeł ryzyka wraz z rozpoznaniem zależności przyczynowo-skutkowych. Zaprezentowała narzędzia badania łańcuchów przyczynowych – sieci Bayesa, które mogą pomóc bankom lepiej zrozumieć naturę ryzyka operacyjnego, zmniejszyć jego skalę i w efekcie zwiększyć efektywność działania instytucji – oraz zalety i wady tego podejścia.

W kolejnym tekście Ewa Wycinka analizuje zastosowanie modeli zdarzeń konkurujących do badania ryzyka kredytowego. W artykule niewypłacalność kredytobiorcy i wcześniejsza spłata są traktowane jako zdarzenia konkurujące. Do badania natężenia zdarzeń konkurujących zastosowano dwa podejścia – oszacowanie intensywności zdarzenia typu *c* (*cause-specific hazard*) oraz metodę intensywności subrozkładu (*subdistribution hazard*). Omówiono zasady interpretacji wyników w przypadku stosowania każdego z podejść w modelowaniu ryzyka kredytowego.

Hubert Wiśniewski opisał panelową weryfikację wpływu zmiennych makroekonomicznych na indeksy giełdowe. Celem jego artykułu jest empiryczna weryfikacja wpływu krajowych zmiennych makroekonomicznych na

indeksy giełdowe. Do zbadania tych zależności wykorzystał trzy różne estymatory: DFE, MG i PMG. W badaniu wykorzystał dane dotyczące dwudziestu krajów należących do OECD. Natomiast wśród wykorzystanych zmiennych makroekonomicznych były: produkcja przemysłowa, inflacja, bezrobocie, kurs walutowy, krótko- i długoterminowa stopa procentowa. W wyniku estymacji otrzymał interesujące rezultaty w zakresie poszczególnych zmiennych makroekonomicznych.

Barbara Będowska-Sójka zajęła się zagadnieniem pomiaru płynności akcji spółek notowanych na GPW. Celem jej artykułu jest zbadanie zależności między miarami płynności wyznaczanymi na podstawie ogólnodostępnych danych niskiej częstotliwości, takich jak cztery ceny, najwyższa, najniższa, otwarcia i zamknięcia, oraz wielkość obrotu. Na podstawie danych dziennych wyznaczyła miesięczne miary płynności i dokonała analizy zależności między miarami w długim okresie. Wykazała, że wskaźniki płynności skonstruowane na podstawie danych o niskiej częstotliwości, mierzące wpływ na ceny oraz wpływ na aktywność, niosą zbliżone informacje.

W kolejnym artykule Igor Kravchuk analizuje indeks stresu na rynku zbywalnych instrumentów finansowych w Polsce. Celem tego badania jest weryfikacja zakłóceń na rynku zbywalnych instrumentów finansowych w Polsce na podstawie szacunków kompozytowego indeksu stresu, który obejmuje wskaźniki dotyczące rynku akcji (zmienność, płynność, CMAX na podstawie indeksu giełdowego WIG), rynku obligacji (zmienność rentowności 10-letnich obligacji skarbowych, ich płynność, spread suwerenny oraz krzywa rentowności) i rynku derywatów (zmiana liczby otwartych pozycji oraz wolumen na rynku kontraktów terminowych i opcji). Przeprowadzona analiza wartości indeksu w latach 2007–2015 potwierdziła skuteczność indeksu stresu (FIMSI) w rozpoznaniu zakłóceń na rynku (kiedy wartość indeksu przekracza trend długoterminowy więcej niż o jedno odchylenie standardowe).

Ostatni artykuł tomu – autorstwa Karoliny Łudzińskiej – dotyczy relacji pomiędzy społeczną odpowiedzialnością a wartością przedsiębiorstw na rynku kapitałowym. Celem tego opracowania jest udzielenie odpowiedzi na pytanie, czy realizowanie przez przedsiębiorstwo koncepcji społecznej odpowiedzialności przyczynia się do budowania jego wartości na rynku kapitałowym. Analizie poddano wyniki indeksu RESPECT Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie oraz spółek nim objętych w latach 2009–2014. Na podstawie przeprowadzonych badań potwierdzono, iż społeczna odpowiedzialność przyczynia się do budowania wartości przedsiębiorstw na rynku kapitałowym.

Oddajemy zatem w Państwa ręce numer niezwykle bogaty w najświeższe analizy z rynku instytucji finansowych i serdecznie zapraszamy do lektury.

Redakcja PZ

Scientific Editors' Note

We invite you to read the next volume of “Management Issues”, which addresses risk management of financial institutions. It begins with an article by three authors – Małgorzata Olszak, Sylwia Roszkowska and Iwona Kowalska – who attempt to answer the question: Do regulations and supervision affect the impact of financial crises on large banks in the European Union? The authors examine the role of public policy for the link between lending and capital in a sample of large banks operating in the EU during economic downturns. Applying Blundell and Bond two-step robust GMM estimator, they show that restrictions on bank activities and more stringent capital standards weaken the capital crunch effect. By means of their analyses, they provide evidence that neither regulations nor prudential supervision is neutral from a financial stability perspective.

Katarzyna Kochaniak presents regulatory thresholds of household deposit stability in the euro area countries. Her article aims to confront the adopted solutions with proposals of the European Banking Authority (EBA) and identify the areas which need re-regulation. She pays attention to deposits identified by the EBA as “high value deposits” and “very high value deposits” and proves greater availability of the first ones, which have been abandoned in the current regulations. Moreover, she shows their importance as funding for credit institutions.

The article by Agnieszka Wójcik-Mazur concerns the impact of structural liquidity on the profitability of Polish commercial banks in 2009–2016. The author estimates determinants of Polish banks' profitability in the context of their liquidity policy. Return on equity (ROE) served as an independent variable in the model, whereas balance sheet measures were used as liquidity risk predictors. The research conducted based on data from four biggest commercial banks demonstrates differences in relationships between liquidity risk and rates of return of banks.

Patrycja Chodnicka-Jaworska raises the topic of issuer- and investor-paid credit ratings. The purpose of her article is to analyse determinants of credit ratings of banks in European countries. She checks whether the strength of the banks' credit ratings factors depends on the issuer- and investor-paid notes. Thomson Reuters database has been used for the analysis and the research has been carried out by means of panel data models.

The next authors – Ewa Miklaszewska and Krzysztof Kil – address management of banks' reputational risk. Their article aims to trace the sources and the consequences of reputational risk, particularly in the context of

the post-crisis drop in confidence in the banking sector in the global market. It focuses on the analysis of differences in defining this concept and methodological problems with its measurement.

The paper by Magdalena Ziolo concerns environmental risk management. The author analyses its importance for the banking sector. She treats the environmental aspect as one of the three elements constituting the sustainable development concept and a key to any business activity. Her article is aimed at identifying the nature and importance of environmental risk to the stability of the banking sector and demonstrating the interdependence between these categories. She identifies and assesses the tools of environmental risk management and indicates the ways of mitigating this risk in the sector.

Bogdan Włodarczyk examines price volatility in the commodity market in relation to the bank's risk. He uses various characteristics of volatility of commodities and their groups to assemble a methodological set of tools with more predictive power. As a result of his research, he finds that the impact of volatility of raw material prices on the bank's risk is based on a direct (through market risk) and indirect (through credit risk) mechanism. He presents both of them, highlighting market risk.

Dominika Gadowska describes Bayes belief network as an operational risk management tool for banks. She attempts to demonstrate that analysis of risk sources and identification of cause-effect relationships are crucial elements of the operational risk management process. She presents tools for analysing causal chains – Bayesian networks that can help banks understand the nature of operational risk, minimising its scale, and, as a result, increasing financial institutions' efficiency – as well as advantages and drawbacks of the approach.

In another paper, Ewa Wycinka examines the application of competing risks models to credit risk assessment. In the article, a default and an early repayment are considered to be competing risks. Two approaches were used to research the intensity of competing risks: evaluation of cause-specific hazard and sub-distribution hazard. The interpretation principles within the results acquired by the use of either method are discussed.

Hubert Wiśniewski describes a panel verification of the impact of macroeconomic variables on stock market indices. The aim of his article is an empirical verification of the impact of national macroeconomic variables on those indices. To investigate these relationships, three estimators: DFE, MG and PMG were employed. The study uses data from twenty OECD countries. The macroeconomic variables include: industrial production, inflation, unemployment rate, exchange rate, short- and long-term interest rates. The estimation brings interesting results for the different macroeconomic variables.

Barbara Będowska-Sójka addresses the measurement of stock liquidity for WSE-listed companies. The purpose of her study is to explore the

relationship between liquidity measures based on publicly available low-frequency data such as four prices: highest, lowest, opening and closing, as well as trading volume. Based on daily data, she determines monthly liquidity measures and analyses relationships between long-term measures. She shows that liquidity indicators designed on the basis of low-frequency data that measure the impact on prices and the impact on activity provide similar information.

In another article, Igor Kravchuk examines stress index in the negotiable financial instruments market in Poland. His paper aims to verify the turbulence in the negotiable financial instruments market in Poland, by evaluating the composite stress index, which includes indicators concerning the stock market (volatility, liquidity, CMAX based on stock index WIG), the bond market (volatility of 10-year Treasury bonds, their liquidity, the sovereign spread and the yield curve spread) and the derivatives market (the change in the number of open positions and volume in the futures and options market). The analysis of index values for the 2007–2015 period confirms the robustness of the stress index (FIMSI) in the diagnosis of stresses in the market (when the index value exceeds the long-term trend by more than 1 standard deviation).

The last article, by Karolina Łudzińska, concerns the relationship between corporate social responsibility and enterprise value in the capital market. Its purpose is to answer the question whether the implementation of the concept of corporate social responsibility by an enterprise contributes to building its value in the capital market. To this end, the results of the RESPECT Index of the Warsaw Stock Exchange as well as the results of companies covered by the RESPECT Index in 2009–2014 were analysed. The study allows for proving that corporate social responsibility contributes to creating enterprise value in the capital market.

Thus, we are offering a volume that contains a multitude of the latest analyses covering the financial institutions market. Enjoy your reading.

Management Issues Editors